

separat for hver Art Vognladningsgods for sig. Men dette er dog næppe den helt korrekte Løsning af dette Spørgsmaal, thi der maa være en Sammenhæng mellem Banens Omkostninger ved Forsendelse af forskellige Godsarter. Der kan derfor ikke eksistere en separat Omkostningskurve for hver Forsendelsesart. Tilfældets principielt rigtige Løsning maa forfølge en af to forskellige Linier efter de faktiske Betingelser, der maatte raade under konkrete Omstændigheder. Den første Mulighed er den simpleste, men dog mindre enkel end den af Forf. angivne næppe holdbare Løsning og foreligger i det Tilfælde, hvor Banens Ydelse af Banevogn teknisk og omkostningsmæssigt kan betragtes som én og samme »Vare« ligegyldigt hvilket Gods, som ønskes befordret. Da vil der gælde en Grænseomkostningskurve for denne »Vare«, som maa bringes til Skæring med en Grænseindtægtskurve dannet ved vandret Summation af de separate Grænseindtægtskurver, hvorved bestemmes det gunstigste Udbud af Banevogne. De for forskelligt Vognladningsgods — under Forudsætning af forskellige Priselasticiteter — forskellige gunstigste Priser bliver herefter de Priser, hvortil svarer separate Grænseindtægter, der stemmer overens med Grænseomkostningen ved det gunstigste samlede Udbud af Vogne. En anden mere indviklet Løsning bliver nødvendig, hvis Banens Ydelse af Banevogn teknisk og omkostningsmæssigt ikke kan betragtes som én og samme »Vare« uafhængig af Arten af det befordrede Gods. I dette Tilfælde bliver Banens Omkostninger en Funktion »paa samme Tid« af Banevogne til den ene Anvendelse og Banevogne til den anden Anvendelse. I saa Tilfælde maa Prisdifferentieringsproblemet løses under Anvendelse af Teorien om forenet Produktion.

Børge Barfod.

A. Smith-Isaksen: Industriregnskabet og Generalkontoplanen. J. W. Cappelen's Forlag, Oslo, 1945. 194 Sider.

I Efteraaret 1941 udgav Norsk Standardiserings-Forbundet en »Kontoramme med eksempler paa kontonummerering, kontogruppering og kontoplan« (NS 573). En udvidet Komité har senere arbejdet med Sagen, og i Oktober 1944 udkom »Indstilling fra Standardiserings-Forbundets Selvkostberegningsskomité angående Generalkontoplan for industrielle og lignende Virksomheter med forslag til Norsk Standard« (NS 439).

Hovedformaalet med det her foreliggende Arbejde af A. Smith-Isaksen, der som Repræsentant for Bedriftsøkonomisk Forening har været Medlem af den i 1942 nedsatte Komité, er at give en praktisk betonet Vejledning for Industrivirksomhedens Regnskabsafklæggelse efter Generalkontoplanen. For at faa fuldstændigt Udbytte af Bogen maa den læses i Forbindelse med ovennævnte Forslag til Generalkontoplan. Iøvrigt henvises ofte til Forslag til Norsk Standard 437: »Terminologi for industriell og lignende kostnadsregning m. v.« samt til Forslag til Norsk Standard 438: »Selvkostberegninger og deres krav til det øvrige regnskabsvesen i industrielle og lignende bedrifter.«

I Indledningen gives en kortere Redegørelse for Bogføring og Regnskabsvesen i Almindelighed, og efter en Gennemgang af Generalkontoplanen og en Omtale af Værdi- og Periodeafgrænsningsproblemerne gaar Forfatteren

separat for hver Art Vognladningsgods for sig. Men dette er dog næppe den helt korrekte Løsning af dette Spørgsmaal, thi der maa være en Sammenhæng mellem Banens Omkostninger ved Forsendelse af forskellige Godsarter. Der kan derfor ikke eksistere en separat Omkostningskurve for hver Forsendelsesart. Tilfældets principielt rigtige Løsning maa forfølge en af to forskellige Linier efter de faktiske Betingelser, der maatte raade under konkrete Omstændigheder. Den første Mulighed er den simpleste, men dog mindre enkel end den af Forf. angivne næppe holdbare Løsning og foreligger i det Tilfælde, hvor Banens Ydelse af Banevogn teknisk og omkostningsmæssigt kan betragtes som én og samme »Vare« ligegyldigt hvilket Gods, som ønskes befordret. Da vil der gælde en Grænseomkostningskurve for denne »Vare«, som maa bringes til Skæring med en Grænseindtægtskurve dannet ved vandret Summation af de separate Grænseindtægtskurver, hvorved bestemmes det gunstigste Udbud af Banevogne. De for forskelligt Vognladningsgods — under Forudsætning af forskellige Priselasticiteter — forskellige gunstigste Priser bliver herefter de Priser, hvortil svarer separate Grænseindtægter, der stemmer overens med Grænseomkostningen ved det gunstigste samlede Udbud af Vogne. En anden mere indviklet Løsning bliver nødvendig, hvis Banens Ydelse af Banevogn teknisk og omkostningsmæssigt ikke kan betragtes som én og samme »Vare« uafhængig af Arten af det befordrede Gods. I dette Tilfælde bliver Banens Omkostninger en Funktion »paa samme Tid« af Banevogne til den ene Anvendelse og Banevogne til den anden Anvendelse. I saa Tilfælde maa Prisdifferentieringsproblemet løses under Anvendelse af Teorien om forenet Produktion.

Børge Barfod.

A. Smith-Isaksen: Industriregnskabet og Generalkontoplanen. J. W. Cappelen's Forlag, Oslo, 1945. 194 Sider.

I Efteraaret 1941 udgav Norsk Standardiserings-Forbundet en »Kontoramme med eksempler paa kontonummerering, kontogruppering og kontoplan« (NS 573). En udvidet Komité har senere arbejdet med Sagen, og i Oktober 1944 udkom »Indstilling fra Standardiserings-Forbundets Selvkostberegningsskomité angående Generalkontoplan for industrielle og lignende Virksomheter med forslag til Norsk Standard« (NS 439).

Hovedformaalet med det her foreliggende Arbejde af A. Smith-Isaksen, der som Repræsentant for Bedriftsøkonomisk Forening har været Medlem af den i 1942 nedsatte Komité, er at give en praktisk betonet Vejledning for Industrivirksomhedens Regnskabsafklæggelse efter Generalkontoplanen. For at faa fuldstændigt Udbytte af Bogen maa den læses i Forbindelse med ovennævnte Forslag til Generalkontoplan. Iøvrigt henvises ofte til Forslag til Norsk Standard 437: »Terminologi for industriell og lignende kostnadsregning m. v.« samt til Forslag til Norsk Standard 438: »Selvkostberegninger og deres krav til det øvrige regnskabsvesen i industrielle og lignende bedrifter.«

I Indledningen gives en kortere Redegørelse for Bogføring og Regnskabsvesen i Almindelighed, og efter en Gennemgang af Generalkontoplanen og en Omtale af Værdi- og Periodeafgrænsningsproblemerne gaar Forfatteren

over til Bogens egentlige Emne: En praktisk Vejledning for Regnskabet med Udgiftsarter, Omkostningsarter, Omkostningssteder og Omkostningsbærere. Endelig vises Regnskabsafslutningen gennemført efter Generalkontoplanens Forskrifter saavel for et Regnskab ført efter monistiske som et Regnskab ført efter dualistiske Principper. Det skal dog straks anføres, at Bogen selvfølgelig ikke kan indeholde praktisk Vejledning for alle Fremgangsmaader ved Generalkontoplanens Gennemførelse. Indholdet har saaledes til en vis Grad faaet Karakteren af Eksempler.

Forfatteren udtrykker i Forordet Haabet om, at Bogen tillige skulde kunne belyse Afregningsproblemerne og eventuelt finde Anvendelse ved videregaaende Undervisning. Forfølgelse af dette Biformal har medført, at Bogen ikke i det Omfang, som det efter Anmelderens Opfattelse var ønskeligt, viser Driftsledere og Regnskabsfolk, hvorledes man paa den mest praktiske Maade kan gennemføre Regnskabsaflæggelsen efter Generalkontoplanen.

Der forekommer i Bogen forskellige Uklarheder, som gør den noget vanskelig at læse, f. Eks. skelnes der i Afsnittet om Omkostningssteder ikke klart mellem Ordregnskab (hvor Hovedformalet er Fremskaffelse af Efterkalkulationer) og Afdelingsregnskab (hvor Afdelingskontrollen er det primære). Side 123, hvor der tales om Analyse af Differencerne mellem Standardforbrug og virkeligt Forbrug, nævnes det, at man ved at opdele Differencerne paa de enkelte Materialegrupper kan opnaa Kontrol saavel med det faktiske Forbrug som med Standardforbruget. Det er selvfølgelig rigtigt, at man lettere kan udøve Kritik, hvis man har en Oversigt over Afvigelserne paa de enkelte Materialegrupper, men det vil være umuligt alene herved at faa en virkelig Kontrol paa Standardforbruget, da man næppe uden videre kan karakterisere nogle af Differencerne som Fejl i Standardforbruget og andre som Fejl i det faktiske Forbrug. Forfatteren afviser iøvrigt en saadan Analyse med den Begrundelse, at det er at drive Kontrollen for langt ud; det forekommer dog naturligt at ofre en saadan Analyse nogen Opmærksomhed, hvis man til Stadighed konstaterer Uoverensstemmelser mellem det faktiske Forbrug og Standardforbruget.

Ved Gennemlæsningen af Bogen savner man nogle Steder en fuldstændig Behandling af Spørgsmaalene, saaledes f. Eks. paa Side 129, hvor det oplyses, at en Differentiering af Salgsomkostningerne kan løse Problemet ved disses Fordeling. Forfatteren har formentlig her tænkt paa en Opdeling i direkte og indirekte Omkostninger og en videre Opdeling af de indirekte Omkostninger efter visse Kriterier. Det skal i denne Forbindelse ogsaa nævnes, at det forekommer Anmelderen besynderligt, at Afskrivning efter Annuitetsmetoden tages op til Behandling, uden at der samtidig redegøres for andre Afskrivningsmetoder.

Det skal endnu en Gang anføres, at Bogens Indhold kun kan betragtes som Eksempler paa, hvorledes Regnskabsføringen efter Generalkontoplanen kan tilrettelægges. Iøvrigt maa det Initiativ, Forfatteren har taget til at give en praktisk Vejledning til Kontoplanen i høj Grad paaskønnes, og det skal fremhæves, at den uden at være udtømmende giver Læseren et nøjere Indblik i Generalkontoplanen, men man kan ikke alene med denne Bog i Haanden gaa i Gang med Tilrettelæggelsen af et Industriforetagendes Bogføring.

Aksel Madsen.